

non sunt omnino nulla ipso facto, ut lib. 3 ostensum est; dependent autem a domino ex parte materiae, et ideo indirecte tolli possunt, ut declaratum est.

4. Contra hanc vero assertionem allegari potest Abul., Numer. 30, q. 91; dicit enim, *dominum posse irritare votum servi, sive illi præjudicet, sive non.* Respondeo, verba hæc, ut jacent, falsam continere sententiam, et contra omnes, et contra eumdem Abulensem; nam in q. 87, cum dixisset servum non posse votum firmum emittere, subiungit: *Quod intelligatur de illis, in quibus præjudicatur dominus, nam in cæteris potest vovere, sicut facere orationem, etc.* Et idem dicit postea in eadem q. 91, quare verisimile videtur irrepisse mendum in prioribus verbis, et deficere negationem, legendumque esse *dominum non posse*; quia illa negatione addita, cætera consonant.

5. Quarta assertio: *dominus irritare valet omnia fere vota realia servi.* — Dico quarto: dominus irritare potest fere omnia vota realia servi. Est communis, fundaturque in hoc, quod servus non habet materiam talis voti omnino firmi, quia nihil habet proprium, sed quidquid habet, domini est. Et ideo dicitur in leg. *Si quis ren.*, ff. de Pollicit., servum non posse voto obligari, quod maxime habet locum in votis realibus, licet cum proportione applicari possit ad personalia, juxta proxime dicta. Dixi autem *fere*, tum quia ex conventione cum domino potest servus aliquid proprium habere, juxta Glos., in l. *Quod attinet*, 33, ff. de Reg. jur., et tunc si de illo facit votum reale, irritari non poterit, eadem ratione. Aliqui etiam excipiunt, si tale sit votum, ut possit licite impleri, dando, verbi gratia, quotidie minimum aliquid in eleemosynam, maxime si servus illa subtrahat ex his, quæ in proprium usum sibi conceduntur. Sed non est necessaria exceptio; nam, licet fortasse hoc liceat, non contradicente domino, ex quadam præsumpta voluntate, absolute potest contradicere, et ita votum semper est irritabile ex parte materiae, quia si contradicat, non licebit.

6. Creditor irritare valet vota creditoris, quæ debiti solutionem impediunt. — Et hinc colligo, cum proportione idem diei posse de quocumque debitore: nam si voveat aliquid quod solvere non potest sine præjudicio creditoris, poterit creditor irritare votum; est enim eadem ratio, nam perinde est ac si voveat eleemosynam de alieno. Imo tale votum regulariter censetur per se irritum, nisi intentio fuerit vovendi procurare consensum domini

seu creditoris, nam ita est votum interpretandum, ne vanum et iniquum fuerit, et obligabit ad consensum procurandum, alter autem negando consensum poterit votum irritare. Unde potest etiam extendi doctrina ad omnes servientes, seu mercenarios, qui ex justitia tenentur aliis præstare obsequia, vel suas operas. Nam si faciant vota de his operibus cum præjudicio creditorum seu patronorum, non poterunt illa exequi sine ipsorum consensu, et ita poterunt ab eis irritari, vel saltem suspendi aut differri usque ad tempus finitæ obligationis; semper tamen exceptum censetur votum religionis, extra servitutem, vel matrimonium consummatum, ut suo loco dicetur.

7. *Vota servorum ante servitutem emissam possunt irritari a domino, si illius servitum impedian.* — Denique ampliari possunt dicta de votis servorum præjudicantibus dominis, ut locum habeant, sive vota præcesserint, sive secuta sint servitutem; nam quamvis præcedant, mutato statu servari non poterunt contra legem justitiae, et ita pro tunc poterunt irritari vel suspendi per dissensum domini. Contingere autem potest ut vota præcedant servitutem in his casibus, in quibus fideles baptizati juste possunt in servitutem redigi, de quibus videri potest Molin., tom. 1 de Just., disp. 33. Frequentiusque accidere potest quidpiam simile in homine, qui post votum reale emissum, debita de justitia contraxit; nam in solutione nihilominus præcedere debet justitia, ne votum ex alieno solvi videatur, et ita poterit a creditore irritari. Et juxta hæc est de similibus judicandum.

CAPUT IV.

AN UNUS CONJUGUM POSSIT ALTERIUS VOTA IRRITARE?

1. Prima assertio: *maritus non habet potestatem ad irritandum directe vota uxoris.* — Quæstionem hanc eodem modo definiendam censeo ac præcedentes, scilicet, per eandem distinctionem de irritatione directa et indirecta. Dico ergo primo: maritus non habet potestatem ad irritandum directe vota uxoris, unde a fortiori neque uxor habet talem potestatem super maritum. Hæc posterior pars evidens est, tam per se, quam per consecutionem necessariam, priori supposita, quia vir caput est mulieris, non e converso, ad Ephes. 3; ideoque uxor esse debet subdita viro, et non e con-

trario, Genes. 3, 1 Corinth. 14, ad Colos. 3. Prior igitur pars communis est eorum auctorum, qui dicunt maritum solum posse irritare vota uxoris, quæ sibi, aut familiae, vel gubernationi domus præjudicium afferunt, præser-tim Sylvest., *Votum*, 5, n. 3; Angel., *Votum*, 2, n. 8; Navar., c. 42, n. 64; Cajet. d. art. 8; Anton., 3 p., tit. 1, c. 22; Tabien., *Matrim.* 4.

2. Ratio vero est, quia subjectio uxoris ad virum solum nascitur ex vinculo matrimonii, et est illi commensurata, non enim intercedit ibi alia specialis missio, vel ratio obligationis, ut per se constat, et omnes fatentur. Sed ex vi talis vinculi solum sequitur subjectio necessaria, et conveniens ad talem statum, id est, ad usum matrimonii, educationem filiorum, et gubernationem familie. Ergo dependencia et subjectio in votis secundum se et ex parte voluntatis, non se puit ex vinculo matrimonii, sed solum ratione materiae, vel in ordine ad dictam gubernationem. Minor patet, quia ille modus subjectio est necessarius, quoniam non possunt esse duo capita, alias non esset pax nec ordo; et ideo, supposita diversitate sexuum, clarum est uxorem debere esse subjectam viro. Major autem subjectio quam prædicta, necessaria non est; ergo non est unde fingi possit, quia media sunt proportionata fisi, et ita etiam effectus est commensuratus causæ ex qua nascitur. Et confirmatur primo, quia subjectio uxoris ad virum non est absoluta in rebus omnibus, ut per se patet; ergo continentur intra dictos limites; nullo enim alio modo rationabiliter definiri potest. Confirmatur secundo, quia non potest maritus prohibere uxori pro suo arbitrio omnia opera supererogationis, nec potest præcipere quidquid libuerit etiam in corporalibus, sed cum proportione ad statum, ut late Panor., in c. *Litteras*, de Restit. spoli., n. 27 et 28. Ergo nec potest præcipere ne voveat id, quod alias potest facere, cum sit opus supererogationis; ergo nec tollere potest vota, ex eo solum quod voluntariam obligationem afferunt. Tandem hic habet locum, quod de servis dicebamus, quod hæc subjectio uxoris ad virum, corporis est, non spiritus, per se loquendo; quia non ordinatur per se et immediate ad finem spiritualem, sed ad humanum et quasi corporalem; ergo per se et directe non extenditur illa subjectio ad dependentiæ ex parte voluntatis in vovendo, et se obligando Deo, sed ad summum ex parte materiae missio, ut declarabimus. Aliqui vero videntur contra hanc assertionem sentire,

eum quibus paulo inferius disputabimus. Ob-jici vero solet, quia mulier est imprudens, et facilis in verbis et promissis, et ideo Deus subdidit ejus voluntatem viro in votis emit-tendis. Sed respondet facile, Deum non plus subdidisse illam quam naturalis ratio postulat, attento vinculo matrimonii, et natu-rali conditione utrinque conjugis. Mulier autem non est ita carens discretione vel usu rationis, ut non possit prudenter et valide vovere, alias omnium seminarum vota deberent esse irritabilia, vel a parentibus in omni æta-te, vel ab Episcopis, vel aliis superioribus, etc. Non sunt ergo vota feminarum, sicut vota im-puberum, nec ideo subjiciuntur maritis, sed solum propter debitum ordinem juxta finem matrimonii.

3. Secunda assertio: *maritus indirecte, et ex parte materiae valet uxoris vota irritare.* — Dico secundo: maritus indirecte et ex parte materiae potest irritare vota uxoris. Hæc etiam est certa et communis: D. Thom., d. art. 8, ad 3; et ibi late Cajet. et omnes, ac Soto, lib. 6, q. 3, art. 1; Palud. et Suppl., 4, d. 38, loc. cit.; et Palac., d. 32, disp. 2; Angel., *Votum*, 2, n. 8; Sylvest., *Votum*, 5, q. 1; Na-var., 42, n. 61 et 64; Abulens., Numerorum 30, quæst. 80, et sequentibus. Sumiturque ex Num. 30, ubi late Aug., quæst. 59. Alia re-feruntur 33, quæst. 5, quæ in sequentibus ex-pendemus. Ratione autem probari dehet conclusio, eodem modo quo de servo similem os-tendimus; nam uxor etiam est subjecta, et in multis potest ei a marito aut præcipi aut pro-hibiri; unde potest etiam ipsa aliqua vovere, quæ juri mariti præjudicent; ergo potest ma-ritus irritare vota uxoris, vel prohibendo illi justæ aliquas actiones, quæ eo ipso non pote-runt esse materia voti, vel non consentiendo illi in his quæ uxor facere non potest sine li-centia mariti, seu quæ præjudicium afferre possunt juri mariti. Et hæc est indirecta ir-ritatio.

4. Tertia assertio: *quæ vota uxoris possit maritus irritare.* — Hinc dico tertio: non po-test maritus omnia vota uxoris simpliciter ir-ritare, sed illa tantum quæ sibi, suæque familiæ vel gubernationi afferunt præjudicium. Ita docent expresse dicti auctores, Glos., in c. *Manifestum*, 33, q. 5; et Innoc., in c. *Scrip-turæ*, de Voto; et ibi Hostiens., Joan. And., Anton., Card., Anch., et plures alii, quos refert Sanc., loco infra citando. Et sequitur evi-denter ex prima assertione, quia uxor multa vota emittere potest, quæ nullum præjudicium

afferant marito; ergo illa irritare non poterit maritus. Consequens patet, quia nec directe juxta primam conclusionem, nec indirecte juxta secundam, quia non praejudicant illi, et consequenter non subduntur potestati ejus. Antecedens patet inductione, primo, in votis de rebus praeceptis et necessariis, quas maritus prohibere non potest. Et hac ratione irritare non poterit votum castitatis conjugalis uxoris, quia illud est optimum, et sine praejudicio mariti, imo cum commodo. Secundo in votis factis pro tempore viduitatis, si evenierit, quia illud nec quoad presentem obligationem, nec quoad futuram executionem pertinet ad maritum, ut constat, et colligitur ex c. *Placet*, de *Convers. conjugat.*, et ibi notant Panorm. et Hostiens., et tenet Cajetanus, d. a. 8; *Sylv.*, *Votum*, 4, q. 2, d. 5; *Angel.*, *Votum*, 2, num. 43; *Tabien.*, *Votum*, 5, n. 5; *Palud.*, 4, distinct. 38, disp. 4 et 3; et ibi *Sup.*, q. 1, l. X; *Nav.*, n. 66. Tertio in votis obligantibus pro tempore matrimonii, quae non sunt contra jura mariti, ut erunt, quoad vota personalia, votum de brevi recitatione in die, vel quid simile; quoad realia vero, si uxor habeat res aliquas, de quibus disponere possit sine licentia viri, ut expressit Abb. in c. *Scripturæ*, et *Palud.*, dict. d. 38, quæst. 3, n. 10, quod ordinarie habet locum in rebus levibus, vel quae pertinent ad ejus statum. Extraordinarie autem potest contingere in aliquibus casibus, quos explicare non spectat ad hunc locum, quia hic formaliter tantum (ut sic dicam) explicamus firmitatem talis voti, supposita tali conditione materiæ possibili; quando autem et quibus modis illa conditio impletatur, materiale est ad rationem voti; per se autem spectat ad materiam de matrimonio, vel de justitia. Quod est in hac materia præ oculis habendum, nam ob eam causam consulto multa omittemus, quae in praesenti in particuli tractari non possunt.

5. Contra hanc vero assertionem sentit Soto, dicta q. 3, art. 1, et simul contra primam. Nam primo æquiperat uxorem religioso, quoad irritationem (ut sic dicam) suorum votorum; deinde ait posse maritum irritare votum non mentiendi uxoris, et similia. Denique concludit posse maritum irritare vota uxoris, nullo excepto. Et rationem reddit, quia est subdita quoad ultroneam obligationem. Idem habet in 4, d. 32, q. 1, art. 3, ubi ex hoc principio infert, posse virum irritare votum uxoris non petendi debitum. Et pro hac sententia possunt citari, qui distincte asserunt uxorem non pos-

se vovere sine consensu viri, ut Durand., 4, d. 38, q. 1, n. 7; *Palud.*, q. 3, n. 10. Refertur etiam *Glossa*, in dicto c. *Manifestum*, quia postquam contraria opinionem retulit ex *Hugon.*, addit, textum illum indistincte loqui. Item citatur Panormitan., in c. *Scripturæ*, de *Voto*, a *Sylvest.* et *Navar.* supra, nam dicit maritum posse irritare votum abstinentiae uxoris, etiam nullum sibi præjudicium afferat, quod videtur sequi *Summa Rosel.*, *Votum*, 2, n. 8. Allegari etiam solet D. Thomas, d. art. 8, ad 3, qui eodem modo loquitur de votis uxoris et religiosi. Citatur etiam August., d. q. 59 in *Num.*, et *Ambros.*, lib. de *Paradis.*, c. 10, et habet in c. *Manifestum*, et c. *Noli*, et c. *ultim.*, 33, q. 5, ubi etiam Gratian. in fin. hoc significat. Denique hanc partem late defendit *Sanci.*, lib. 9 de *Matrimon.*, d. 39, n. 4, ubi plures Doctores allegat. Et fundatur in c. 30 *Num.*, et quia uxor simpliciter et in omnibus subjicitur viro.

6. Sed nullum video fundamentum hujus sententiae satis probabile. Nam magis est ex ratione naturali colligendum, quam ex aliqua lege positiva; illa autem tanta subjectio uxoris non colligitur ex ratione naturali, ut ostendi. Quare si in lege *Num.* plus adderetur quam ratio moralis postulet, dicendum esset non obligare nunc, quia fuisset positiva. Sed revera quoad hanc partem non addit aliquid, ut mox ex Augustino dicam. Nec auctores communiter in eo sensu loquuntur, sed cum restrictione in prima conclusione indicata, quam etiam indicavit *Abulens.*, *Num.* 30, q. 84, dicens, uxorem esse penitus subjectam viro, quantum ad domesticam gubernationem.

7. Unde Panormitanus expresse approbat sententiam *Glossæ*, dicentis posse uxorem vovere, sine consensu mariti, quod potest dare sine licentia ejus. Quomodo autem consequenter loquatur de voto abstinentiae, paulo post dicam. D. Thomas autem valde generaliter loquitur, et cum proportione potest intelligi, vel certe potius videtur restricte loqui de irritatione votorum religiosi, ut infra dicam. Apud Ambrosium loco citato nihil invenio; Augustinus autem potius limitat et declarat legem Numerorum, ut intelligatur de votis abstinentiae, sub quibus intelligit illa quae sunt de rebus afflentibus corpus, et similia; et ideo de voto continentiae dicit non posse irritari a marito, et consequenter esse attendendum an præjudicium afferat juri mariti. Regula ergo generalis est, ut quoties vota uxoris dicuntur irritabilia, intelligentur quasi formaliter de

uxore, ut subdita, et ut promittit de rebus in quibus parere tenetur, et quæ possunt usum matrimonii vel commodam familiæ gubernationem impidire. Et in eodem sensu loquitur Gratianus, ut declarant illa verba ejus: *Nulla vota abstinentie seu religiosæ conversationis*; nam haec solent obsequiis conjugalibus nonnulli derogare. Alia autem vota, quæ nihil ad matrimonium referunt, dici possunt emitti ab uxore quasi materialiter, quia in illis perinde se habet, ac si non esset subdita nec uxorata; et ideo non possunt in rigore a marito irritari. Unum vero addere possumus in gratiam alterius opinionis, licet maritus aliquod votum uxoris in rigore non possit irritare, ut moderata abstinentia ex devotione alicujus diei, nihilominus si ipse expresse contradicat, et acerbe ferat, ita ut inde perturbetur pax, id sufficere ut pro tunc votum non obliget, non tam quia proprie irritetur, quam quia ex circumstantiis et mutatione materiæ votum non censemur tunc esse de meliori bono. Unde a principio censendum est includere hanc conditionem, faciendo hoc, si commode, et sine occasione scandali et perturbationis potuero.

8. *Quarta assertio: quæ vota mariti possit indirecte uxor irritare.* — Dico quarto: etiam uxor potest irritare indirecte illa vota mariti, quæ fuerint in præjudicium ejus. Ita sumitur ex D. Thoma, 4, dist. 38, q. 1, art. 1, quæstiuncula 3, ad 4; et ibi Richard., art. 4. q. 2; *Palud.*, q. 3, n. 10; *Supplement. Gab.*, q. 1; *Abulens.*, *Matth.* 5, q. 49; *Innocentio*, *Panormitanus*, et aliis, in cap. *Scripturæ*, de *Voto*; *Hostien.*, in *Sum.*, tit. de *Voto*, § *Quis vovere potest*; *Gregor. Lopez*, in l. 3, tit. 8, p. 1, n. 8, et sumitur etiam ex eadem l. et l. 8 et 9 ejusdem tituli; *Sylvest.* et *Angel.* supra, et aliis communiter. Et supposita hypothese, quod votum viri possit esse in præjudicium uxoris, res est evidens, quia tunc tale votum absolute intellectum est iniquum tanquam de re aliena, et ita per se erit irritum; ut ergo sit licitum, debere includere conditionem, Si uxor consenserit, vel non repugnaverit; ergo tunc irritabitur votum mariti per dissensum uxoris. Quod autem hypothesis in multis vera esse possit, patet primo in votis realibus; nam si vir voveat facere copiosam eleemosynam, vel plium opus, quod implere non possit, nisi dispensando et alienando aliquid de bonis uxoris, clarum est non posse id facere sine consensu uxoris, et consequenter posse uxorem tale votum irritare. Secundo, in votis personalibus, si vir voveat peregrinationem qua

privetur uxori, et usu corporis viri, et adjutorio ejus ad vitam necessario, cedit maxime in præjudicium uxoris. Idem est si vir voveat abstinentiam nimiam, quæ illum reddat ineptum ad usum matrimonii. Quia si uir non habet liberam potestatem minuendi dotem mulieris, aut bona quæ ad illam pertinent, ita nec corpus suum debilitare aut labefacere potest, quia magis uxoris quam suum est, ut recte Chrysostomus, *Hom. in Psal. 50*, in fine.

9. *Objectio.* — Sed objici potest, quia Numeror. 30, soli viro datur facultas irritandi vota uxoris, non vero e contrario; ergo falsa est assertio. Et confirmatur, quia irritare est actus superioris; mulier autem in nullo est superior viro, sed est illi subjecta, ut supra dixi. Imo (ut ait August., in lib. *Quæst. veteris Testamenti*, q. 45), mulier ita est subjecta sub dominio viri, ut nullam auctoritatem habeat, et habetur in c. *Mulierem*, 33, q. 5.

10. *An sit æqualitas in irritando inter maritum et uxorem.* — Antequam respondeamus, inquirendum est an in hac potestate irritandi sit æqualitas inter virum et uxorem. In quo Innocentius, in d. c. *Scripturæ*, quem ibi *Cardin.*, *Anton.*, et nonnulli alii sequuntur, et videtur sequi *Navar.* supra, n. 64, et *Angel.*, *Votum*, 2, n. 8, absolute ait eos esse æquales, quia uterque potest irritare alterius vota sibi præjudicantia, et neuter potest irritare vota alterius, quæ sibi non præjudicant. At vero Panormitanus, in eod. cap. *Scripturæ*, docet hoc esse verum quoad materiam castitatis aut religionis, vel mutationis status, nou vero quoad alias materias votorum, tam realium quam personalium. Idem in c. *Clarissimus*, de *Convers. conjug.*, n. 4; *Glos.*, in c. *Manifestum*, 33, q. 5, ubi Gratian. idem significat, § *Ex prætermis*, et ibi *Archid.* et *Turrecr.*, et idem tenet *Hostiens.*, in *Sum.*, ubi supra; et *Palud.*, d. 38, q. 3, n. 10; *Ant.*, 3 p., tit. 11, c. 22, § 1, et idem in re sentit *Sylvest.*, *Votum*, 5, q. 1, licet reprobet Panorm. sine causa. Est ergo haec vera sententia. Et prior pars constat, quoniam in his quæ spectant ad usum matrimonii, vir et uxor ad paria judicantur, juxta c. *Gaudenus*, de *Divort.*, et clare docet Paulus, 1 Corin. 7: *Vir sui corporis potestatem non habet*. De votis autem conjugum, tam castitatis quam religionis, in praesenti non disserimus, quia totam materiam de voto simplici castitatis in sequentem tomum reservamus, ubi de aliquibus votis in speciali, maxime de votis castitatis et religionis in omni genere personalium disserendum est.

11. At vero in aliis votis, licet dicatur esse quædam æqualitas quasi proportionalitatis inter virum et uxorem, quia nenter potest votare cum præjudicio alterius, nisi in ordine ad consensum ejus, et consequenter uterque potest votum alterius, quod vergit in suum præjudicium, irritare, nihilominus absolute non est æqualitas. Quia potestas irritandi aliquando oritur ex proprio dominio, seu jure aliquo justitiae illi æquivalente; aliquando vero ex potestate gubernativa, quæ locum habet in hac irritatione indirecta ex parte materiæ, ut supra explicatum est. Mulier ergo quamvis sit subdita viro, aliquarum rerum dominium habet; præcipue vero habet dominium in corpus viri quoad usum matrimonii; habet etiam consequenter speciale jus ut vir secum cohabitetur, et sibi cooperetur ad onera matrimonii sustinenda. Habet etiam proprium dominium dotis et aliquorum bonorum; non habet tamen potestatem gubernativam, nec administrationem bonorum, ut constat. Vir autem et habet dominium in corpus uxoris, et in hoc æqualitatem habet, et præterea habet potestatem gubernativam familiæ et administrativam bonorum, in qua superat uxorem.

12. *Quando sit major potestas irritandi vota in marito.* — Quatenus ergo irritatio voti potest ex dominio provenire, sunt æquales vir et uxor, sicut de voto castitatis diximus; et hinc sunt etiam æquales in irritandis votis personalibus, quæ derogant huic dominio seu juri, proxime vel mediate. Et huc spectant vota peregrinationum; item vota dormiendo in loco separato, vel induendi vestibus, vel nimium macerandi corporis. Item votum deferendi habitum eremiticum, aut beatorum (ut vocant), vel similia, quæ aut omnino impediunt, aut horrorem inducent, ut bene Sylvest., Angel. et Rosell. tradunt, et sumitur ex doctrina Augustini, epist. centesima nonagesima nona, et habetur in c. *Quod Deo*, 33, q. 5. Idemque cum proportione est in votis realibus, quæ repugnant dominio quod unusquisque eorum habet in propria bona, ut dictum est. At vero quatenus irritatio potest emanare ex potestate superiori quam gubernatricem vel administratricem vocamus, in ea non est æqualitas inter virum et uxorem; nam vir habet hanc potestatem, et omne jus ad illam pertinens, et non uxor, ideoque in his votis, quæ in materia talis potestatis versantur, potest vir irritare vota uxoris, et non e contrario.

13. *Fit satis superiori objectioni.* — Hanc

ergo partem probat objectio facta; de hac enim irritatione loquitur lex Numerorum, nam illa est (ut ita dicam) propria et specialis marito; alia enim irritatio, quæ provenit ex dominio puro, est quasi generalis omnibus hominibus, qui vel rerum dominium, vel jus ad actiones aliorum habere possunt, ut capite præcedenti attigimus. Et ita ad confirmationem, dicitur, irritationem non semper esse actum potestatis superioris, sed esse posse cujuscumque habentis dominium, sive sit æqualis, sive etiam inferior. Et hinc est, ut in votis realibus possit maritus aliquod facere de aliqua eleemosyna, vel pio opere, quod non possit uxor irritare, et non e converso; quia illud pertinet ad superiorem administrationem bonorum, quam vir habet, et non uxor. In personalibus etiam potest vir vovere moderatam peregrinationem, ita ut uxor impedire non possit, non vero e converso; nam sine voto potest vir absens fieri ad breve tempus, etiam renuente conjugi, et ideo etiam potest absolute vovere peregrinationem, quæ majorem absentiam non requirat; uxor vero prohiberi potest, etiam ne domo exeat, quia subdita est. Idem cum proportione est de voto jejunii, licet contrarium sentiat Innocentius. Nam vir, non solum ratione dominii potest prohibere jejuniū uxori, quando impedit conjugalem actum, sed ratione administrationis, quando perturbat aliquo modo ordinem vel convenientem domus administrationem, et sic de aliis.

14. *An hæc irritatio subeat aliquam limitationem?* — Circa hanc vero irritationem explicandam superest, an limitationem aliquam seu exceptionem recipiat, vel ampliationem. Nam imprimis limitari solet ut non procedat in voto peregrinationis Hierosolymitanæ, nam si vir illud emittat, implere illud debet, etiam invita uxore, unde non potest per ipsam irritari. Ita docent Glos. et Doctores, ex decisione c. *Ex multa*, et c. *Quod super his*, de Voto. Nam propter commune bonum potuit jus privare uxorem suo privato jure. Et ita non potest illud decretum ad alia in eo non expressa extendi; quin potius inde per argumentum ab speciali confirmatur regula generalis posita, posse uxorem irritare omnia vota mariti, quæ in suum præjudicium cedunt, nisi fuerint in jure excepta; nullum autem præter hoc in jure invenitur exceptum. Unde non video cur Abul., Levit. 27, q. 10, dixerit, posse maritum omnem peregrinationem vovere sine licentia uxoris, præter transmarinam. Nam potius dicere debuisse, nullam posse vovere

præter transmarinam, ut dicitur in d. 1. 9, tit. 8, p. 1. Et intelligitur de peregrinatione longinqua: nam minor non censetur præjudicare uxori, ut dixi. Adde exceptionem illam non esse intelligendam de voto simplicis peregrinationis, sed de voto in subsidium terræ sanctæ; nam de illo tantum loquitur d. cap. *Quod super his*, et expressius d. c. *Ex multa*, § *In tanta*, ut notat Suppliem. Gabr., in 4, d. 32, q. 1, lit. F; et Gregor. Lop., L. 9, tit. 9, part. 1. Et hoc etiam sentit D. Thom., 4, distinct. 32, art. 1, ad 4, ex ratione ipsius textus, scilicet, *ne in tanta necessitate populi christiani terræ sanctæ impediatur subsidium*. Quæ ratio cessat in peregrinatione ex privata devotione, neque alia subesse videtur ad privandam uxorem jure suo. Imo addunt D. Thomas, Quodl. 4, art. 11, et Ant., 3 p., tit. 1, c. 22, § 1, virum non posse personaliter implere tale votum, si uxor nolit illum comitari, et sit juvenis, ac relinquatur in periculo incontinentia, quia ex jure naturæ tenetur vir periculum illud uxoris præcavere; unde tunc satisficeret redimendo votum. Nec potest vir cogere uxorem ut ipsum comitetur, quia est res gravissima, et valde onerosa. Et ita sumitur ex d. c. *Quod super his*.

15. Denique in hac exceptione non est æqualitas: nam uxor non potest facere et exequi tale votum invito marito, et ita ex parte uxoris hæc non est limitatio, sed potius ampliatione, quam D. Thomas, 4, distinct. 32, art. 1, ad 4, notavit; et Anton., in c. *Scripturæ*, et c. *Ex multa*, de Voto. Ratio a priori est, quia in dictis juribus viris tantum conceditur hæc facultas. Congruentia autem esse potest, tum quia mulieres non sunt ita aptæ ad subsidium sicut viri, imo potius solent impediare; tum quia in illis est majus periculum castitatis; tum denique quia magis subjiciuntur viris. Contrarium vero docent Hostiens., in Sum., tit. de Voto, § *Quis vovere possit*, verb. *Uxor*, et in d. c. *Ex multa*, ubi etiam Panorm., et Ant. supra. Et fundari potuerunt in ultimis verbis dict. c. *Quod super*, ubi de mulieribus dicitur, *ut quæ remanere noluerint, viros suis sequantur; cætere vero (nisi forte sint divites, quæ secum suis expensis possint ducere bellatores) votum redimant, quod voverunt*. Nam prior particula intelligitur de uxoriis quæ non voverunt, ut Glossa notat, et exponitur in sequenti cap., § *Quod autem*; ergo posterior particula intelligitur de illis quæ voverunt, ut Glossa etiam notat; ergo obligantur voto. Sed respondet sub illa dictione, *cæ-*